

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 04.02.2026

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa ili Birecik ilçesinde, içme ve kullanma suyu olarak halka sunulan suyun kaynağına ve bu suyun sağlık güvenliğine ilişkin ciddi ve yaygın iddialar bulunmaktadır. Yerleşim alanlarından kaynaklanan kanalizasyon ve atık suların arıtılmadan Fırat Nehri'ne bırakıldığı, aynı nehirden temin edilen suyun ise yeniden içme ve kullanma suyu olarak halka dağıtıldığı yönündeki bu iddialar, doğruluğu hâlinde doğrudan halk sağlığını ve yaşam hakkını tehdit eden ağır bir tabloyu ortaya koymaktadır.

Anayasa'nın 17'nci maddesi yaşam hakkını, 56'ncı maddesi ise herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını güvence altına almaktadır. İnsan yaşamı için vazgeçilmez olan suyun güvenliğinin sağlanması, devletin ve özellikle Sağlık Bakanlığı'nın asli ve ertelenemez yükümlülükleri arasındadır. Halk sağlığına yönelik açık bir risk varken gerekli denetimlerin yapılmaması, bu yükümlülüğün ihlali anlamına gelmektedir.

Kirli, arıtılmamış veya yeterli denetimden geçirilmemiş suyun içme ve kullanma suyu olarak halka sunulması; bulaşıcı hastalıklar, zehirlenmeler, mikrobiyolojik ve kimyasal kirlilik ile uzun vadede telafisi güç sağlık sorunlarına yol açabilecek niteliktedir. Bu nedenle, Sağlık Bakanlığı'nın denetim, izleme ve müdahale sorumluluğunun somut biçimde açıklığa kavuşturulması zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Birecik ilçesinde içme ve kullanma suyu olarak dağıtılan suya ilişkin olarak son beş yıl içerisinde Sağlık Bakanlığı tarafından bakteriyolojik, kimyasal, ağır metal ve mikrobiyolojik analizler yapılmış mıdır; yapılmışsa bu analizlerin sonuçları nelerdir ve bu sonuçlar halk sağlığı açısından risk teşkil etmekte midir?
2. Bu analizlerde Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirlenen sınır değerlerin üzerinde herhangi bir parametre tespit edilmiş midir; tespit edilmişse hangi maddeler hangi oranlarda sınır değerleri aşmıştır?
3. Söz konusu ölçüm ve analizler düzenli ve periyodik olarak yapılmakta mıdır; yapılmıyorsa, insan sağlığını doğrudan ilgilendiren bir konuda denetim yapılmamasının gerekçesi nedir?
4. Birecik ilçesinde son beş yıl içerisinde içme suyuna bağlı olduğu değerlendirilen zehirlenme, salgın veya su kaynaklı hastalık vakalarına ilişkin Sağlık Bakanlığı'nın tuttuğu istatistikler bulunmakta mıdır; bulunuyorsa vaka sayıları ve yıllara göre dağılımı nedir?

5. İçme suyunun kanalizasyon ve atık su deşarjları nedeniyle kirlenmiş olabileceğine dair Sağlık Bakanlığı'na ulaşan ihbar, şikâyet veya tespitler bulunmakta mıdır; bulunuyorsa bu bildirimler üzerine hangi işlemler tesis edilmiştir?
6. Halk sağlığı açısından açık bir tehdit söz konusu olmasına rağmen, içme ve kullanma suyuna ilişkin yeterli denetimlerin yapılmadığı iddiası doğru mudur; doğruysa bu durumun sorumluluğu hangi birimlere aittir?
7. Gerekli denetim mekanizmalarını işletmeyen, riskleri tespit etmesine rağmen önlem almayan veya görevini gereği gibi yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında bugüne kadar herhangi bir idari işlem, inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır; başlatılmadıysa gerekçesi nedir?
8. Fırat Nehri'nden sulanan tarım alanlarında yetiştirilen ürünler ile bu sudan avlanan ve tüketilen balıkların insan sağlığı açısından oluşturabileceği risklere ilişkin Bakanlığınızca herhangi bir sağlık değerlendirmesi, uyarı veya kısıtlama kararı alınmış mıdır?
9. Birecik ilçesinde içme suyu güvenliğinin sağlanması, mevcut risklerin ortadan kaldırılması ve halk sağlığının korunması amacıyla Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanmış kısa, orta veya uzun vadeli somut bir eylem planı bulunmakta mıdır; bulunuyorsa bu planın takvimi ve uygulanma durumu nedir?